అంగరక్షకుడు

వస్తుందేమో, వస్తుందేమోనని భయపడిన శ్రీముఖం రానేవచ్చింది. వచ్చిన శ్రీముఖం సీతాపతిని రామన్నపేటకు వెళ్ళమని ఆదేశించింది.

చెంపకు చపేటం తగిలినట్టుగా తృళ్ళిపడ్డాడు సీతాపతి. అమ్మో, రామన్నపేట! పేటగాదు, అది తనబోటి వారికి పద్మవ్యూహం. లోపలికి వెళ్ళచ్చు. కానీ భద్రంగా తిరిగిరావటం కష్టం!

సీతాపతికి స్వానుభవాలు లేనిమాట నిజమే! కాని కన్నవీ, విన్నవీ చాలా ఉన్నాయి.

నిరు డీలాంటప్పుడు రామ్మూర్తి రామన్నపేటకు వెళ్ళొచ్చాడు. ఎలా వచ్చాడు? అతడి దుస్తులన్నీ వెనుక భాగంలో నల్లటి, ఎర్రటి సిరా ముద్రలతో ఖరాబైపోయాయి. మధ్యాహ్న విశ్రాంతి సమయంలో ఓ తరగతి గదిలో పడుకుని కునుకుదీస్తుండగా, గోడకు తగిలించిన చొక్కాలోనుంచి ఎవరో పర్సును కాజేశారు. బస్సు ఛార్జీలకు ఎవరి దగ్గరో చేబదులు పుట్టించుకుని, వాడిపోయిన ముఖంతో తిరిగి వచ్చిన రామ్మూర్తి బస్టాండులో సీతాపతి కనిపించగానే కాళీజేబు చూపించి, ఓ కప్పు కాఫీ పోయించమని ప్రాధేయపడ్డాడు.

అప్పటికి రామూర్తి విషయమే కాస్త నయం! నరసింహానికైతే చావుదప్పి కన్ను లొట్టబోయినంతపనైంది. రాయి రాయి కరిగే అర్ధరాత్రి వేళ ఎవరో తలుపు తడుతుండగా విని మేల్కొన్నాడు నరసింహం. ఆతిథ్యమిచ్చిన గృహస్థుడు తెరచిన కిటికీగుండా బయటికి చూచి వచ్చి "ఎవరో వస్తాదుల్లా వున్నారయ్యా నరసింహం! వాళ్ళ మీసాలూ, వాళ్లూ చూడ్డానికే భయంకరంగా ఉన్నారు" అన్నాడు. ఏం చేస్తాడు నరసింహం! పెరటి తలుపు తెరుచుకుని పొలాలకడ్డంపడి నాలుగైదు మైళ్ళు పరుగెత్తి, తెల్లవారిన తరువాత ఓ బస్సును పట్టుకుని చచ్చి సేయంగల విన్నపాలతో యిల్లు చేరుకున్నాడు.

చెప్పుకోగూడదు గానీ, నీలకంఠానికి మెత్త మెత్తగా దేహశుద్ధే జరిగిందట. ఎప్పుడు ఎలా తిరిగివచ్చాడో ఎవ్వరికీ తెలియదు. వారం రోజులు సెలవు వ్రాసి పడేయడం మాత్రం అందరికీ తెలుసు! ఆ లోపల నొప్పులు తగ్గిపోవచ్చునని అభిజ్ఞ వర్గాల్లోనుంచీ గుసగుసలు వినిపించాయి.

అలాంటి రామన్నపేటకే తాను వెళ్ళబోతున్నది!

సీతాపతికి తిండి సయించడంలేదు. నిద్రపట్టడంలేదు! రోడ్డుపైన మిత్రులెవరైనా తారసిల్లితే మాట్లాడ్డానికి మనస్కరించదు. వాళ్ళంతట వాళ్ళే పలకరించినా బదులు చెప్పడానికి మాటలు స్ఫురించవు!

కానీ అంధకారంలో ఓ ఆశాకిరణం మాత్రం కనిపిస్తోంది సీతాపతికి! ఆ కిరణం వెంట బయల్దేరి, అది ఉద్భవించిన చోటుకు వెళ్తే అక్కడ కనిపించే వ్యక్తిపేరు అనంతమూర్తి. అతడు రామన్నపేట నివాసి. స్థానికోన్నత పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుడు. సీతాపతికి బాల్య మిత్రుడు. ఉక్కుపిండంలాంటి మనిషి! గిట్టలతో భూమిని గోరాడుతూ తలవంచుకుని పైకొచ్చే పోట్ల ఎద్దును కొమ్ములు పట్టుకుని నిలవేయగల బాహుబలం అతడి సొత్తు.

గ్రహాలు చాలక పాఠాలు చెప్పుకొనే వృత్తిలో ప్రవేశించాడు గానీ, సైన్యంలో చేరివుంటే ఈపాటికొక దళపతి కావలసినవాడు అనంతమూర్తి!

సీతాపతి తన రాకను గురించి అనంతమూర్తికొక జాబు వ్రాద్దామనుకొన్నాడు. కానీ ఆలోచించగా జాబు వ్రాయకపోవడమే మంచిదనిపించింది. అనంతమూర్తి ఎంతటి సాహసమూర్తో, అంతటి బద్ధకస్థుడు ఇదేమిటీ బాదరబందీ అనుకుని అతడు తనకు రక్షణ ఏర్పాట్లు చేయడానికి వెనుకాడినా వెనుకాడవచ్చు. చెప్పకుండా, పెట్టకుండా తుఫానులా వెళ్ళి పడితే వూఁ ఆఁ అనడానికి వీల్లేకుండా అతడు తన అవస్థ ఏదో తాను పడక తప్పదు!

కానీ ఆశ్చర్యమేమిటంటే సీతాపతి గమ్యస్థానం చేరుకునేసరికి అనంతమూర్తి అతడి రాకకోసం ఎదురుచూస్తున్నట్టే కనబడ్డాడు. "వచ్చేశావా సీతాపతీ! నేనూ అనుకుంటూనే ఉన్నాను. లిస్టులో నీపేరు కనిపించింది. నువ్వు బాల్య స్నేహితాన్ని విస్మరించేవాడివి కాదని నాకు తెలుసు! మన యింటికొక అతిథి రాబోతున్నాడని మా ఆవిడతో చెప్పానుగూడా! ఇదిగో ప్రభావతీ! మా సీతాపతి వచ్చేశాడు. అయిదు నిముషాల్లో కాఫీ తయారు కావాలి..."

తనకిలాంటి ఘనస్వాగతం లభ్యం కాగలదని కలలోనైనా అనుకోలేదు సీతాపతి. మిత్రుడి ఆదరణలో అతడు ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోయిన మాట నిజం! కానీ ఆ స్వాగతం తాలూకు సంబరంలో అతడికి తనని చుట్టుముట్టి ఉన్న పరిస్థితులను మరిచిపోయేపాటి మైమరపు కలిగిందని చెప్పడానికి మాత్రం వీల్లేదు! అవకాశం దొరకగానే అతడు మెల్లగా ప్రారంభించాడు–

"ఎలాగో వచ్చేశాను అనంతమూర్తీ! వచ్చి నీ గొడుగు నీడలో పడిపోయాను. ఇక్కడి కెలాగైతే వచ్చానో, అలాగే నన్నిల్లు చేర్చే భారం నీది!"

ఓశ్. అదెంత పని – అన్నట్టు శిరఃకంపనం చేస్తూ "నేనదంతా ఆలోచించాను లేవోయ్ సీతాపతి! నీకు మరేం భయం లేదు. నీ అదృష్టంకొద్దీ నాకీసారి సూపర్‌విజన్ వర్కు లేకుండా పోయింది. పరీక్షలు పూర్తయ్యేసరికి నేను గేటు దగ్గరుంటాను. నువ్వు బయటికి రాగానే మనమిద్దరమూ కలిసి చక్కా యింటి కొచ్చేస్తాము. అంతే, ఆ తరువాత మరునాటి ఉదయం తొమ్మిదిన్నర గంటలకే నువ్వు లోకానికి కనిపించడం! అప్పుడైనా ఒంటరిగా కాదు. స్కూలు కాంపౌండుదాకా నేను నీడలా నిన్ను వెన్నంటి ఉంటాను. నువ్వు లోపలికి వెళ్తావు. మళ్ళీ నువ్వు బయటికొచ్చేసరికల్లా నేను గేటు దగ్గర హాజరు!" అన్నాడు అనంతమూర్తి.

విస్మయ చకితుడైపోయాడు సీతాపతి. తన పూర్వజన్మ సుకృతమంతా ఒక్కుమ్మడిగా లేచివచ్చి అనంతమూర్తి రసనాగ్రాన నిలిచి అతడి నోట ఆ మాటలు పలికిస్తున్నట్టుగా తోచిందతనికి! ఆ ఆనందంలో సీతాపతికా యింటి యిల్లాలు అన్నపూర్ణలా కనిపించింది. ఆమె తీసుకొచ్చిన కాఫీకషాయం అమృతంలా రుచించింది.

కాఫీ సేవించిన తర్వాత స్నానాల గదిలోకి గొంపోబడ్డాడు సీతాపతి. అక్కడ ఒక అండా నిండుకూ కాగుతున్న వేడినీళ్ళు. అప్పుడే బజారునుంచి వచ్చినట్టున్న కొత్త సబ్బుబిళ్ళ,

ఇంకా చాకలి మడతలు చెరగని తెల్లటి టవలు అతనికా యింట్లో జరగబోతున్న ఆతిథ్య మర్యాదల స్థాయిని తమ తమ మూగ గొంతుకలతో తెలివిడి చేస్తున్నాయి. స్నానం చేస్తూ ఆలోచనలోపడ్డాడు సీతాపతి. పెట్టిన దినములలో నట్టడవుల్లోనైనా కామితార్థాలు లభ్యం కావడమంటే ఇదే కావచ్చు. కాకపోతే అనంతమూర్తి తనతో ఒకటి, రెండు నిమిషాలు మాట్లాడి, వీధివైపు గదిని బసగా చూపించి, హోటల్లో భోజనం చేసి వచ్చి ఆ గదిలో పడుకోమని చెప్పిఉండినా తానాశ్చర్యపడి ఉండేవాడు కాదు. అనంతమూర్తితో తనకు గాఢమైన స్నేహానుబంధాలేవీ లేవు. స్నేహమనడంకన్నా కొన్నాళ్ళపాటు రెండు కుటుంబాలు ఒక వీధిలో ఉన్నందువలన కలిగిన పరిచయమని చెప్పుకోడమే సమంజసం! ఆ కారణాన్ని పురస్కరించుకొని అనంతమూర్తి తన రాకను గురించి ముందుగానే ఊహించి, అపాయాలు దరిజేరడానికి వీల్లేకుండా తనకోసం కట్టుదిట్టమైన బందోబస్తు విధానాన్ని రూపొందించి ఉన్నాడంటే ఇదంతా తానింటిదగ్గర బయల్దేరిన వేళావిశేషం కాక మరేమవుతుంది?

స్నానంచేసి సీతాపతి ఈవలి కొచ్చేసరికి బాగా చీకటి పడిపోయింది. ఇల్లంతటా దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. అనంతమూర్తి హాల్లో వాలు కుర్చీలో మేనువాల్చి, కుర్చీకి అల్లంతదూరాన చాపపైన కూర్చున్న అమ్మాయికి ఇంగ్లీషు పాఠం బోధిస్తున్నాడు.

"అప్పుడే స్నానమైపోయిందా సీతాపతీ! రా! కూర్చో. రాక రాక యింతకాలానికి వచ్చావు. నీతో కాసేపు ఇష్టాగోష్ఠి జరపాలనే ఉంది. కానీ ఏం చేయమంటావు చెప్పు! ఈ అమ్మాయి రేపు పరీక్షకు కూర్చోబోతోంది" అన్నాడు అనంతమూర్తి.

"అలాగైతే నేను గదిలో కూర్చుని చదువుకుంటానులే బావా!" అంటూ ఆ అమ్మాయి పుస్తకాలు సర్దుకోసాగింది.

"వద్దొద్దు. కూర్చో హేమా! మా మాటలకేమి! రేపెప్పుడైనా తీరిగ్గా మాట్లాడు కోగలము. ఆ మాటకొస్తే ఈ పరీక్షలుగూడా రేపటికొచ్చి రేపటికే ముగిసిపోయేవి కావనుకో! కాలచక్రం తిరుగుతున్నంతకాలం ఇవి మార్చిలోనూ, అక్టోబరులోనూ అలాగే మళ్ళీ మళ్ళీ వస్తుంటాయి. కానీ గ్రహపాటు పొరపాటుగా మారి, అలవాటుగా పరిణమించకుండా ముందుగానే జాగ్రత్తపడడం మంచిది..."

మంచుదెబ్బ తిన్న తమ్మిపువ్వులా ఆ అమ్మాయి ముఖం ముడుచుకుపోయింది. చిన్నబోయిన ముఖం సీతాపతి కంట బడుతుందేమోనన్న కించపాటుతోనే గావచ్చు, ఆమె అవతలివైపుకు తిరిగి కూర్చుంది.

"చూచావా సీతాపతీ! ఇదీ వరస! పరీక్షలు రేపు గదా! ఈరోజు పుస్తకం చేతికి తీసుకుంటే 'సబార్డినేట్ క్లాసంటే ఏమిటి బావా? అదెలా ఉంటుం'దని ప్రశ్నిస్తుందీ విద్యార్థిని. ఇంక నేనా సబార్డినేట్ క్లాసును తీసుకొచ్చి దాని రంగు, రుచీ, వాసనా యిలాంటివని ఎలా విశదపరచగలను చెప్పు! ఆ కాడికి రెండు, మూడు రోజులనుంచీ ఎక్స్‌పెక్టెడ్ కొశ్చన్స్ డిక్టేట్ చేసి, వాటికి జవాబులు వ్రాయిస్తున్నాను. అవేం జవాబులు సీతాపతీ! నామ రూప గుణరహితుడైన భగవంతుడికి మల్లే ఆ వాక్యాల్లో కర్త, కర్మ, క్రియలు లేవు. ఎండమావిలో నీటికి మల్లే ఆ పదాల సముదాయానికి అర్థం లేదు.

పటిష్టమైన ప్రభుత్వానికి నోచుకోని దేశంలో చెలరేగే అరాచకాలకు మల్లే ఆ కాగితాల్లో ఎక్కడబడితే అక్కడ కాపిటల్ లెటర్సే! ఎక్కడ చూసినా కామాలే! ఎక్కడ చూసినా ఫుల్‌స్టాపులే! మనవాళ్లు కవుల్ని నిరంకుశులంటారు. కవులు నిరంకుశులైతే వాళ్ళ పాపాన వాళ్ళే పోతారు కానీ, ఈ విద్యార్థుల సంగతి అలాకాదు. వీళ్లు మన దుంప తెంచేస్తారు..."

ఆ విధంగా తన ప్రసంగాన్ని ఎంతసేపైనా కొనసాగించేవాడే అనంతమూర్తి. ఈ విమర్శ యిలాగే మరికొంతసేపు కొనసాగితే ఇప్పటికే కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతమైపోయివున్న ఆ ముద్దరాలు బావురుమని ఏడ్చేస్తుందేమోననిగూడా భయపడ్డాడు సీతాపతి. కానీ అంతటి ప్రమాదం వాటిల్లేలోపుగా, అనంతమూర్తి భార్య యిక్కడ స్వయంగా కలుగజేసుకుంది.

"చాల్లెండి మీరు మరీనూ! అప్పటికి చదువుకున్న చదువంతా తల్లి కడుపులోనే నేర్చుకొచ్చినట్టు మాట్లాడగలరు మీరు! ఇలా హడలగొట్టేస్తే అదింక పరీక్షలేం వ్రాస్తుంది? భోజనంచేసి హాయిగా పడుకుని నిద్రపోదువుగానీ, నువ్వు లేచిరా హేమా!... పరీక్షౌతే అవుతుంది. కాకపోతే కాదు. ఆ కాబోయే మొగుడు సర్టిఫికెట్టు చూచే పెళ్ళి చేసుకుంటాడేమిటి? దానికేమండీ, బంగారంలాంటి పిల్ల!..."

"ఎటొచ్చీ చెడిపోయినవాళ్ళం మేమేనంటావా ప్రభావతీ!" విస్తుపోతున్నట్టుగా అడిగాడు అనంతమూర్తి. బదులు చెప్పకుండా ఆవిడ వంటగదిలోకి వెళ్ళిపోవడంతో అతడు మళ్ళీ సీతాపతివైపు తిరిగాడు. "ఎందుకులే సీతాపతీ! వోవైపున విద్యాస్థాయి ఇలా దిగజారిపోతోందా, మరోవైపున శతకోటి దరిద్రాలకు అనంతకోటి ఉపాయాలు తెగబలిసిపోతున్నాయి. అప్పటికీ పై అధికారులు ఈ పరీక్షల తతంగంలో చిల్లరమల్లర వ్యవహారాలు జరుగకుండా ఎప్పటికప్పుడు తగు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నారనుకో! కానీ వాళ్ళు మాత్రం ఏం చేయగలరు చెప్పు! నువ్వు కాపీలు జరగకుండా చూసుకోగలవు. విద్యార్థులు పరస్పరం సంప్రదింపులకు దిగకుండా చూసుకోగలవు. కానీ బుర్ర గోక్కుంటే సమాధానం 'ఎ' అనీ, ఒళ్ళు విరుచుకుంటే ప్రత్యుత్తరం 'బి' అనీ, చూపుడు వ్రేలిని భ్రుకుటిపైన నిలిపి ఆలోచన నభినయిస్తే జవాబు 'సి' అనీ, పెళ్ళికూతురికి మల్లే తల బాగా క్రిందికి వంచేస్తే ఆన్సరు 'డి' అనీ సుస్థిరంగా ఏర్పడిపోయిన సంకేతాలను నువ్వేం చేయగలవు?"

"వాళ్ళ తిప్పలేవో వాళ్ళు పడి, వాళ్ళ పరీక్షలేవో వాళ్ళు పాసౌతూంటే మధ్యన మీకు దిగులెందుకండీ! మీ సొమ్మేం పోయిందని? నేనేమో యిక్కడ ఆకులు వేసేశాను. భోజనాలు చేసి వెళ్దురుగానీ లేచి రండి!" వంటగదిలోనుంచీ పిలుపు వచ్చింది.

భోజనం చేస్తుండగా సీతాపతికి కొత్త విషయాలు కొన్ని తెలిశాయి. తన ఆంగ్లభాషా పరిజ్ఞానంతో అనంతమూర్తిని ఆశ్చర్యాంబుధిలో మునకలు వేయిస్తున్న ఆ అమ్మాయి స్వయానా అతడి మరదలట! వాళ్ళ నాన్నగారికి యిద్దరే కుమార్తెలట! ఆయనగారికి ఏడెనిమిదెకరాల మాగాణి ఉందనీ, పదివేల రూపాయల రొఖ్ఖం వడ్డీ వ్యాపారంలో చేతులు మారుతోందనీ మరి మరీ నొక్కి చెప్పాడు అనంతమూర్తి.

సీతాపతి కారోజు రాత్రి సరిగ్గా నిద్రపట్టింది కాదు. రకరకాల కల్లోలాలకు నిలయమై ఉన్న విద్యారంగానికి సంబంధించిన తలపులు మనసులో మెదిలినప్పుడు నిద్రపట్టక

పోవడం సహజమే! ఈనాడు విద్య ఐహికాముష్మిక సుఖాలకు సాధనంగా భావింప బడడంలేదు. ఏవో మార్పులు సాధించాలని కలలుగంటున్న విద్యావేత్తల్ని మినహాయిస్తే, మిగిలిన వాళ్ళకెవరికీ ఈ విద్యను గురించిన గొడవ కాబట్టడంలేదు. ఇప్పుడు పాసు కావలసినవి పరీక్షలు, అందుకవసరమైనవి మార్కులు. ఆ మార్కులకోసం అసంఖ్యాకమైన అడ్డదోవలు. తప్పంతా విద్యార్థులదని కొందరు, ఉపాధ్యాయులదని కొందరు, వాళ్ళదీ కాదు, వీళ్లదీకాదు, విద్యా విధానందని కొందరు!... ఎడతెగని ఆలోచనలతో సీతాపతి తల దిమ్మెక్కిపోయింది. భోజనకాలం మధ్యమధ్యలో హరినామస్మరణలా అతడి ఆలోచనలు అప్పుడప్పుడూ అనంతమూర్తి మరదలిపైకి వెళ్ళకపోలేదు. దీనిల్లు బంగారంగానూ, ఈ విద్యా వ్యవస్థ ఆ అమ్మాయిని సైతం పీడిస్తోంది. ఆమెకు బొత్తిగా ఇంగ్లీషు రాదంటాడు అనంతమూర్తి. ఎందుకు రాదు! ముద్దార నేర్పిస్తే ముదితలు నేర్చుకోలేని విద్యే లేదన్నారు పెద్దలు! అలా నేర్పించడానికి చేతగాకపోతే వూరుకోవాలిగానీ, కఠినంగా వ్యవహరించడమేం సబబు!

ఆ మరునాటి ఉదయం విద్యార్థులకు ఆందోళనకరంగానూ, వాళ్ళ పైన తనిఖీ చేయడానికంటూ నియమింపబడిన ఉపాధ్యాయులకు భీతావహంగానూ, మిగిలిన ప్రపంచానికి మామూలుగానూ తెల్లవారింది. రాత్రంతా నిద్రలేక జపాకుసుమాల్లా మండిపోతున్న కళ్ళతో, గోడపైన వ్రేలాడుతున్న మహాత్ముడి పటాన్ని చూస్తూ లేచి కూర్చున్నాడు సీతాపతి. ఈరోజే పరీక్ష! పాతికేళ్ళ జీవితంలో తనేనాడూ యిలాంటి పరీక్షకు లోనుగాలేదు. ఏనాడూ యింతగా తొట్రుబాటు పడలేదు. తనవల్ల ఏం తప్పిదం జరిగిందని తనకీ భయం! ఈ ప్రపంచం భయస్థుడిది గాదు. పిరికివాడిదిగాదు. అంతకూ యింతకూ బెంబేలు పడిపోయి దడదడలాడే గుండెతో దినదినగండం నూరేళ్ళాయుస్సుగా బ్రతికే పిరికివాడి నిరర్థక జీవితంవల్ల లోకానికి ఒరిగేదేమీలేదు. వాడు వాడికే బరువు. వాడు భూమికే బరువు. ఆరడుగుల బక్కపలచటి మనిషి మహాత్ముడు. ఆత్మ విశ్వాసంలో మేరు పర్వతం ఆయన ఎదుట తీసికట్టు! నా జీవితమంటే ఏమిటి, సత్యంతో నేను చేసిన సాధనలేగదా నంటాడు మహాత్ముడు. వెయ్యి కష్టనష్టాలెదురైనా మానవుడు సత్యపథంనుంచీ అడుగు మరల్చగూడదు. కర్తవ్యాన్ని విస్మరించగూడదు.

గూనివాడి వెన్నెముకను సైతం నిట్టనిలువుగా చేసి నిలబెట్టగల మహత్తర శక్తి ఆత్మవిశ్వాసపూరితమైన దృఢ నిర్ణయంలో ఉంది. దృఢ నిశ్చయానికి వచ్చిన సీతాపతి జంకుగొంకులు లేకుండా తన బాధ్యతను నిర్వర్తించడానికే పూనుకున్నాడు.

పాఠశాల ఆవరణలోని కోలాహలాన్ని చీల్చుకొంటూ తొమ్మిదీ నలభై అయిదుకల్లా మొదటి గంట మ్రోగింది. ఆఫీసు రూము దగ్గర తలవంచుకున్న సీతాపతి తనకోసం నిర్దేశింపబడిన గది లోపలికి వెళ్లిన తర్వాత తలపైకెత్తాడు. దాదాపు నలభైమంది విద్యార్థులు కొరకొర చూపులతో అతణ్ణి నఖశిఖ పర్యంతమూ పరీక్షిస్తున్నారు. సీతాపతి ప్రతి విద్యార్థినీ పరకాయించి చూచాడు. ముఖాన్ని ప్రసన్నంగా ఉంచుకుని, చిరునవ్వును పెదవులపైకి తెచ్చుకుని వీలైనంత సౌమ్య కంఠంతో "సోదరులారా! పరీక్షల్లో మీకందరికీ విజయం చేకూరాలని హృదయపూర్వకంగా వాంఛిస్తున్నాను..." అన్నాడు.

ఈ ఎత్తుగడ కర్థమేమిటో తెలియక విద్యార్థులు తెల్లబోయారు. తమ విజయానికి ఈయన సల్పబోతున్న దోహదక్రియలేవో తెలుసుకోవాలన్న కుతూహలంతో వాళ్ళు సీతాపతికేసి అనిమిష నయనాలతో చూడసాగారు.

"కానీ నేను మీకొక్కమాట మాత్రం చెప్పదలచుకుంటున్నాను.."

కుర్రవాళ్ళల్లో కదలికలేదు. వాళ్లు తమ ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాల్ని సైతం బిగపట్టేసినట్టున్నారు.

"ఈనాడు మీరు విద్యార్థులు, మీరే భావి పౌరులు. ఈ దశలోనే మీలో నియమాతిక్రమణకు బీజారోపణ జరిగితే దేశం బాగుపడదు. మానవుడి శీలానికి జవాన్నీ, జీవాన్నీ ప్రసాదించేవి నీతి నియమాలు. అవి లేనినాడు మనిషి దేనితో సమానమో నేను ప్రత్యేకించి చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. అవి మీలో పుష్కలంగా వున్నాయనే నేను భావిస్తున్నా..."

టంగు టంగున రెండో గంట మ్రోగింది.

"అదిగో గంటగూడా మ్రోగింది. నా మాట పొల్లుగాదన్నమాట!" అంటూ చమత్కరించుకున్నాడు సీతాపతి.

ఈ నీతి బోధలుగానీ, ఛలోక్తులుగానీ విద్యార్థులకు లేశమాత్రమైనా రుచించినట్లు లేదు. ఈ సరికొత్త మానవాకారం ఎక్కడినుంచి దిగుమతి కాబడిందన్న స్వగతాలతో వాళ్ళు సీతాపతికేసి బిక్క చూపులు చూస్తున్నారు.

వరుసగా ఒక్కొక్క విద్యార్థినీ సమీపించాడు సీతాపతి. అక్షయ తూణీరాల్లా పైకుబికియున్న జేబుల్లోనుంచీ కాగితాలను బయటకు లాగేశాడు. డస్కుల్లోనుంచీ పుస్తకాలు వెలుపలికి తీసేశాడు. వాటిని వసారాలో పదిలపరచి, ప్రత్యుత్తరాలు వ్రాయడంకోసం యివ్వవలసిన తెల్ల కాగితాలను విద్యార్థులకందరికీ పంచిపెట్టేశాడు.

"ఇంతేనా మాష్టారూ! ఇంక మీరు చెప్పవలసిందేమీ లేదా?" వో విద్యార్థి మిక్కిలి వినయంగా ప్రశ్నించాడు.

సీతాపతి మళ్ళీ గొంతు సవరించుకున్నాడు. "మూడో గంట మ్రోగగానే మీ చేతికి కొశ్చన్ పేపర్లొస్తాయి. మీ దగ్గర కలాలున్నాయి. ఎట్టయెదుట కాగితాలున్నాయి. ఆలోచించి బదులు వ్రాయడానికి మూడు గంటల వ్యవధికూడా ఉంది. ఆలోచించడం మా పనిగాదనీ, ఆలోచించినా లాభం లేదనీ ఉపాయాంతరాలు అవలంబిస్తే బయటికి సాగనంపడానికి నేనెలాగూ ఇక్కడ ఉండనే ఉన్నాను.."

ఈ మాట అంటూ సీతాపతి టేబులువైపు తిరిగాడో లేదో వెనుక నుంచీ ఓ విసురు బాణంలా దూసుకొచ్చింది. "మీరు బొత్తిగా ఎలిమెంటరీ స్కూలు టీచరుకుమల్లే ప్రవర్తిస్తున్నారండీ మేష్టరుగారూ!"

ఐతే ఈ విసురును సరకు చేయదలచుకోలేదు సీతాపతి. అతడావైపుకు తిరిగైనా చూడకుండా "ఎలిమెంటరీ స్కూలు టీచరు చేతిలో ఓ పేము బెత్తం ఉంటుందన్న విషయం మనం మరచిపోకూడదు" అన్నాడు.

"అబ్బబ్బ! ఎవరోగాని అగ్గిరాముడిలా ఉన్నాడురా బాబూ!"

ఈ నిశితోక్తి సైతం సీతాపతి గాంభీర్యానికి స్వస్తి చెప్పలేకపోయింది. "నిజాన్ని ఇంత త్వరగా గ్రహించినందుకు చాల సంతోషం. పనిలో పనిగా ఈ అగ్గిమీద గుగ్గిలం వేయడంవల్ల లాభం లేదని కూడా గ్రహిస్తే మరింత సంతోషం" అంటూ అతడు తుదిసారిగా హెచ్చరించి కటకటాల కీవల గస్తీ తిరుగుతున్న పహరా సిపాయికీ మల్లే గదిలో పచార్లు ప్రారంభించేశాడు.

సీతాపతి వాడి చూచిన ఈ క్రొంగ్రొత్త వైద్య ప్రక్రియ విద్యార్థుల జబ్బుపైన అమోఘంగా పనిచేసిందనే చెప్పాలి! ఎందుకంటే ఆ మూడు గంటల ఇంగ్లీషు పరీక్ష ఆశించినంతకంటే ప్రశాంతంగా పరిపూర్తి అయిపోయింది.

చివరి గంట మ్రోగిన తర్వాత కాగితాలను తీసుకెళ్ళి అధికారులకు అప్పగించి జేబుగుడ్డతో ముఖం తుడుచుకుంటూ బయటికి వచ్చిన సీతాపతికి "అభినందనలు సీతాపతీ! ఎక్కడ చూచినా నిన్ను గురించే చెప్పుకుంటున్నారు..." అంటూ వరండాలోనే ఎదురయ్యాడు అనంతమూర్తి.

"అప్పుడే మన కీర్తి ధిశదిశలకూ విస్తరిల్లిందన్నమాట!" అంటూ సీతాపతి విజయగర్వంతో నవ్వేశాడు.

ఐతే కలకాలంనుంచీ ఉన్న జబ్బు ఒక్క రోజుతో, ఒక్క చిట్కాతో అంతరించేదిగాదు. కర్ఫ్యూ అమల్లో ఉన్న ప్రాంతంలో చెదరువాటుగా జరిగే సంఘటనల్లాగా, సీతాపతి విజయగర్వాన్ని సవాలు చేస్తూ చిన్న చిన్న కల్లోలాలు కొన్ని చెలరేగుతూ వచ్చాయి. ఓ విద్యార్థి మాటకు మాట రెట్టించి 'చూడు నీ గతి ఏమవుతుందో' అన్నంతగా విజృంభించాడు. మరొక విద్యార్థి తన తండ్రి హోదా ఏమిటో సూచించి, తన జోలికి రావడం కొరివితో తల గోక్కోవడమేనని హెచ్చరించాడు. ఇంటికి వెళ్ళి చొక్కా తీయగా, వెనుక భాగాన సిరా దాగులు కనిపించి పరిహసించేవి. జాగ్రత్తగా మసులుకోకపోతే కష్టనష్టాలు తప్పకపోవచ్చునని తోడి సూపర్వయిజర్లు పిరికిమందు నూరిపోసేవారు. ఎదురీతకు పూనుకోనేగూడదు! పూనుకున్న తర్వాత అది అడుగడుగునా దృఢ సంకల్పాన్ని బీటలు కొట్టడానికే ప్రయత్నిస్తుంది. ఇంతలో మొండి తెగువ. అంతలో అధైర్యం. ఈ వెలుగు చీకట్ల మధ్య తారట్లాడుతున్నాడు సీతాపతి. చూసినా చూడనట్టు వూరుకుని, పబ్బం గడిచిందంటే గడిచిందనుకొని తిరిగి వెళ్ళిపోక తనకీ లేనిపోని పట్టింపులు అనవసరమేమోననిగూడా అతడు తలపోసి చూశాడు. కానీ తీరా గదిలోకి వెళ్ళిన తర్వాత కళ్ళ ఎదుట జరుగుతున్న తప్పుకు ఒప్పుదల ప్రకటించలేకపోయాడు సీతాపతి. ప్రతిఘటించి, అది జరగకుండా చూసేదాకా అతడి నరనరాల్లో రక్తం జివ్వుజివ్వున పరుగులు వారేది. పరీక్ష ముగిసి గదిలోనుంచి బయటపడినప్పుడల్లా గండం గడిచి గట్టెక్కినట్టే ఉంది అతడి పరిస్థితి - ఇంక భయం లేదు. ఇక్కడెక్కడో అనంతమూర్తి తనకోసం వేచి ఉంటాడు. కిష్కింధా రాజ్యంలో సుగ్రీవుడికి ఋష్యమూక పర్వతం ఎలాంటిదో, ఈ రామన్నపేటలో అనంతమూర్తి ఆశ్రమం తనకలాంటిది!

మూడు రోజులిలాగే గడచిపోయాయి. అసిధారావ్రతం నిరాటంకంగా పూర్తి కాబోతున్నందుకు సీతాపతి మనసులో ఓవైపున సంతోష వీచికలు పొరాడుతున్నాయి.

మిగిలిఉన్న ఒక్కరోజుగూడా ప్రశాంతంగా గడిచిపోతే తనీ విషమ పరీక్షలో కృతార్థుడైనట్టే! రామన్నపేటకొక నమస్కారం పెట్టి బ్రతుకు జీవుడా అనుకుంటూ ఆరుగంటల బస్సులోనే వచ్చినదారి పట్టవచ్చు...

కానీ విధి విధానంలోని వైచిత్ర్యమంతా మానవుడు అనుకున్నట్టుగా జరగక పోవడంలోనే వుంది. గతాన్ని వర్తమానాన్ని చూసే రెండు కళ్ళు మాత్రం ఉన్నాయి మానవుడికి! భవిష్యత్తులోకి చూడగల మూడో కన్ను అతడికి ప్రసాదింపబడలేదు. అందువల్ల కాలం కడుపులో దాగివుండి, హఠాత్తుగా తన దారి కడ్డం రాగల క్లిష్ట సమస్యలను గురించి అతడు ముందుగానే ఊహించలేదు.

రాత్రి భోజనాలైన తర్వాత అనంతమూర్తి సీతాపతిని డాబామీదికి తీసుకెళ్ళాడు. పుచ్చపువ్వులాంటి వెన్నెల్లో మిత్రులిద్దరూ తాంబూలం సేవిస్తూ చాపపైన కూర్చున్నారు. ఏదో లోకాభిరామాయణంతో కాలహరణం జరిగిపోతుండగా ఉన్నట్టుండి అనంతమూర్తి ముఖ్యమైన విషయంలోకి వచ్చేశాడు-

"చూడు సీతాపతీ! బెండకాయగానీ, బ్రహ్మచారిగానీ ముదిరి పోకూడదని చెబుతారు. సాధారణంగా నూటికి తొంభై తొమ్మిదిచోట్ల ముదిరి పోనివ్వరు. నీకు పాతికేళ్ళొచ్చాయి. నీ పెళ్ళి విషయంలో మీ నాన్నగారెందుకు ముభావంగా ఉండి పోతున్నారో నాకు తెలియదు. బహుశా మంచి సంబంధం కుదరకపోవడంవల్లే గావచ్చు. నా ఎరుకలో ఓ సంబంధం ఉంది. చల్లకు వచ్చి ముంత దాచుకోవడమెందుకు! అమ్మాయిని నువ్వు చూస్తూనే ఉన్నావు. వాళ్ళక్కయ్య చెప్పినట్టు హేమ రూపంలోనేగాదు, గుణంలోకూడా బంగారంలాంటిపిల్ల. నీ కిష్టమైతే మా మామగారిని ఒప్పించే భారం నాది!"

కర్ణ కఠోరమైన వివిధారావాల మధ్యనుంచి శ్రావ్యమైన సంగీతం ప్రారంభమైనప్పుడు కలిగే అనుభవం ఎలాంటిది? సీతాపతి అలాంటి అనుభూతికి లోనయ్యాడు. పది పదిహేను రోజులుగా ఈ పరీక్షల గొడవల్లో పడి మిగిలిన ప్రాపంచిక విషయాలను విస్మరించాడు గానీ, లేకుంటే యిది ఈపాటి కెప్పుడో తన మదిలో మెదిలి ఉండవలసిన వూహ! జీవిత గ్రంథంలో ఎంతో రసవత్తరమైన ప్రకరణం వివాహం! అందులోనూ హేమలాంటి అందమైన అమ్మాయితో! అంతకంటే కావలసిందేముంది?

"ఫరవాలేదు సీతాపతీ! నింపాదిగా ఆలోచించుకోవచ్చు నువ్వు. తొందరేమీ లేదు" అన్నాడు అనంతమూర్తి.

తీయటి తలపుల్లో తేలిపోతూ సీతాపతి క్రిందికి దిగివచ్చాడు. ఫ్లాస్కు తీసుకుని నడవగదిలోకి వెళ్తున్న ప్రభావతి అతనికి హాల్లో ఎదురైంది. "ఈ వేళప్పుడు ఫ్లాస్కుతో యేం పని పడిందండీ?" అంటూ పలుకరించాడు సీతాపతి.

నవ్వును చీర చెరగులో దాచుకుంటూ ఉపక్రమించింది ప్రభావతి. "అంతా మీ బడిపంతుల మహిమే! పది పదిహేనుమంది పంతుళ్ళు ఒకటిగా చేరి ఓ పెద్ద పగలరాతి గుండంత చదువును పైకెత్తి విద్యార్థి తలపైన మోపేస్తారు. 'చదివితే చదువుకో. లేకుంటే మానుకో. నువ్వేమైతే నాకేం కావాలి. పరీక్షల్లో మాత్రం బోలెడన్ని మార్కులు రావాలి' అంటారు. విద్యార్థులేం చేస్తారు పాపం! కుర్ర సన్యాసులు అయినా టీ నీళ్ళన్నీ త్రాగి,

రాత్రంతా జాగరణచేసి ఆరోగ్యాలు పాడు చేసుకుంటారు. కానీ పాపాలు వూరికే పోవు సుమండీ! అందుకు గాకపోతే బడిపంతుళ్ళకు యింటినిండా ఆడపిల్లలు పుట్టడం మరెందుకు?"

అప్పుడే మెట్లు దిగుతున్న అనంతమూర్తి "ఐతే మీ నాన్నగారు బడిపంతులు కారే!" అంటూ సంశయం వెలిబుచ్చాడు.

"కాకపోవడంవల్లనే ఆయనకు ముచ్చటగా మేము ఇద్దరం మాత్రమే పుట్టాము..."

"పోనీ లెండి మంచిపని చేశారు!"

భార్యాభర్తల్ని వాళ్ల వాగ్వాదానికి వాళ్ళని వదిలిపెట్టి సీతాపతి ఆ వ్యవధిలో నడవ గదిలోకి చూచాడు. అమ్మ దొంగా! చదువుతున్నట్టు నటిస్తూ హేమ తనవేపు ఓరచూపులు సంధిస్తోంది.

సీతాపతి పెదవులపైన లీలగా ఓ చిరునవ్వు మెరిసింది.

ఆనందలాస్యం సలుపుతున్నట్టు కనురెప్పలు సంచలించిపోతుండగా హేమ సిగ్గుపడిపోయింది.

సింగారానికి నిగ్గులు సంతరించిపెట్టే సిగ్గులో హేమ మరింత అందంగా ఉంటుంది – అనుకుంటూ తనకోసం ప్రత్యేకించబడిన గదిలో ప్రవేశించాడు సీతాపతి.

అతడి వెనువెంటనే లోపలికి వచ్చేశాడు అనంతమూర్తి. "ఓ చిన్న విషయం చెప్పడానికి మరిచిపోయాను సీతాపతీ!" దగ్గరగా వచ్చి అదొక రహస్యంగా చెబుతున్నాడు అనంతమూర్తి. "మరేం లేదు! ఇంతవరకూ జరిగిన పరీక్షలన్నీ బాగా వ్రాశానని చెబుతోంది హేమ. వ్రాసే ఉంటుంది. ఎందుకంటే ఆరోజు నేనేదో మాట వరుసకన్నానుగానీ ఇంగ్లీషులోనైనా ఆమెకు పాసు మార్కులు రాకపోవు. పేజీలకు పేజీలే కంఠస్థం చేయడం ఆమెకు ఉగ్గుపాలతో వచ్చిన విద్య. ఎటొచ్చీ సోషల్ స్టడీస్ ఒక్కటే ఆమెను పట్టి చూచే సబ్జక్టు! రేపు ఉదయం సోషల్ స్టడీస్ పరీక్ష గదా! అందులో నీ సాయం కాస్తా అవసరం!!"

"నేను చేయగల సాయమేముంది అనంతమూర్తీ?" నివ్వెరపడిపోతూ అడిగాడు.

"ఆ సందేహం నీ కనవసరం! హేమ కూర్చునే గదిలో నిన్ను వేయించే పూచీ నాది" అంటూ తుర్రున బయటికి జారుకున్నాడు అనంతమూర్తి.

ఎవరి అండదండలవల్లనైతే గడచిన రెండు మూడు రోజులనుంచీ వూబిలో దిగిపోకుండా తనను తాను రక్షించుకోగలిగాడో ఆ అనంతమూర్తి మూలంగానే తనొక ధర్మసంకటంలో తగులుకోవలసి వస్తుందని సీతాపతి ఎలా వూహించగలడు? కవాటాలు బిగించి ముంతపొగబెట్టినా సీతాపతి కింతటి బాధ కలిగేది కాదు. ఈ అనంతమూర్తి ఎంతకైనా తగును! ఇతగాడు తానింటిదగ్గర బయల్దేరక మునుపే తనను అతిథిగా బుక్ చేసేశాడు. నెరపుతున్న ఆతిథ్య మర్యాదలకు వెనుక ఓ గొప్ప ప్రయోజనాన్ని పదిల పరిచాడు. ఇంతచేసీ తనదంతా నిష్కామకర్మలాగా పోజులు పెట్టాడు. అంబుల పొదిలోనుంచీ ఎప్పుడెప్పుడు ఏయే అస్త్రం పైకి తీయాలన్న రహస్యం ఇతనికి తెలిసినట్టు మరొకరికి తెలియదేమో!

ఎలాగైతేనేం మధుర స్వప్నాలతో తెల్లవారవలసిన రాత్రిని కలత నిద్రతోనూ, పీడకలలతోనూ నింపి పుణ్యం కట్టుకున్నాడు అనంతమూర్తి. స్నానపానాలైన తర్వాత మామూలు ప్రకారం మిత్రుణ్ణి తీసుకెళ్ళి పాఠశాల ఆవరణలో దిగబెట్టాడు. ఇంటిదగ్గర గానీ, త్రోవలోగానీ సోషల్‌స్టడీస్ పరీక్షకు తాను చేయవలసిన తోడ్పాటును గురించిన ప్రసక్తి పొడసూపకపోయేసరికి అనంతమూర్తి ఆ విషయం మరిచిపోయి ఉండవచ్చునని సీతాపతి సంబరపడిపోయాడు. కానీ గదిలో అడుగుపెట్టగానే ఆ సంబరం పటాపంచలై పోయింది. అన్నాడా, అన్నంతపనీ చేయగలిగినవాడీ అనంతమూర్తి! చేతివేళ్ళు వంచుకుని, పగడాల్లాంటి ఎర్రటి గోళ్ళలో ప్రతిబింబాలు చూసుకుంటూ, ఓ మారుమూల దస్కులో ఆసీనురాలై ఉంది హేమ!

ఇప్పటికింకా పోలేదుగానీ అనంతమూర్తి పథకం ప్రకారం హేమ కాపీ కొట్టడానికి ప్రారంభిస్తే తనకు మతిపోవచ్చుననుకున్నాడు సీతాపతి.

పరీక్ష ప్రారంభమైంది.

సీతాపతి గుండె - వేగం హెచ్చించి కొలిమితిత్తిలా రొప్పుతోంది.

అరగంట గడిచింది.

హేమను ఓ కంట కనిపెడుతూనే ఉన్నాడు సీతాపతి.

ఎప్పుడు పరిచిందోగానీ, హేమ దస్కుపైన చేతిగుడ్డను పరిచింది. దానిపైన కుట్టిన పువ్వుల్ని పిందెల్నీ అప్పుడప్పుడూ అలవోకగా పరిశీలించి చూస్తోంది.

సీతాపతికి మతిపోయింది.

హేమ దారి చూపించింది, ఈ దారివెంట మరికొందరు నడిచినా నడవగలరు. గలరేమిటి! హేమ కూర్చున్న దస్కుకు నేరుగా ఎడమవైపు వరుసలో కూర్చున్న ఓ సాయిబుల కుర్రాడు బాహాటంగానే కాపీ సాగించేస్తున్నాడు.

ఉల్లిపొరలాంటి సిల్కు లాల్చీ క్రింద మెలిదిరిగిన కండరాలతో మిసమిసలాడిపోతున్న ఆ సాయిబుల కుర్రాడు తడిపాటి గోడను కుమ్మే ప్రాయపు కోడెదూడలా ఉన్నాడు. చిన్న చిన్న నొక్కులతో నిగనిగలాడుతున్న క్రాపింగు వాడిది. సన్నగా చురకత్తుల్లా మొనదేలిన మీసాలు వాడివి. వాడి వాలకంలో సీతాపతి అన్న వ్యక్తి ఒక్కడు అక్కడ కుర్రాళ్ళపైన అజమాయిషీ చేస్తున్నాడన్న స్పృహే ఉన్నట్టు లేదు. మాటిమాటికి ఆన్సర్ పేపర్లలో దాచుకున్న కాగితాన్ని చూసుకుంటూ అతడు శరవేగంతో కాపీ చేసేస్తున్నాడు...

ఆలోచిస్తూ కాలం గడపడానికి అది సమయం కాదని సీతాపతికి తెలుసు. ఇప్పుడు తనేదో ఒక పరిష్కారమార్గాన్ని అవలంబించాలి. ఆ అవలంబించడంగూడా నిమిషాల్లో జరిగిపోవాలి. నాలుగు క్షణాలపాటు ఒకచోట నిశ్చలంగా నిల్చున్నాడు సీతాపతి - జీవితం ఒక ప్రశ్నాపత్రం. ఇందులో ఏ ప్రశ్నకైనా ఛాయిస్ ఉందిగానీ, నీతికి సంబంధించిన ప్రశ్నకు లేదు. ఈ ప్రశ్న కింతదూరం సదుత్తరం వ్రాసుకుంటూ వచ్చి, ఈ క్షణాన ఎర్ర సిరాతో దీనిని చివరకంటా కొట్టివేయడం తన చేతనయ్యే పని కాదు...

అడుగు ముందుకే వేశాడు సీతాపతి.

"ఈ డిజైను చాలా బాగుంది! వేసింది నువ్వేనా అమ్మాయ్?"

"ఆ...ఆ...అవునండీ! న్నే... నేనే వేశాను." హేమ కంగారుపడిపోయింది. ఆమె కళ్ళల్లో భయం తెరలు తెరలుగా కదిలిపోతోంది.

సీతాపతి చేతిగుడ్డతోబాటు దాని క్రింది కాగితాన్నిగూడా చేతిలోకి తీసుకున్నాడు. కాగితాన్ని పాంటు జేబులో పడేసి, సాయిబుల కుర్రవాడివైపు తిరిగాడు.

"అబ్బాయ్! నువ్వు కాస్తా లేచి నిలబడగలవా బాబూ!"

ఆ విద్యార్థి ముఖాన కత్తివేటుకు నెత్తురుచుక్క లేదు.

వాడి గుప్త నిక్షేపాన్ని సైతం సీతాపతి తన పాంటు జేబులోకి లాగేశాడు. ముఖభంగిమలో పట్టుదలను వ్యక్తం చేస్తూ, చూపులతో హెచ్చరికలు పలుకుతూ అతడు మళ్ళీ గదిలో గస్తీ ప్రారంభించేశాడు.

***

పరీక్ష ముగిసిన తరువాత సీతాపతి అనంతమూర్తికోసం పాఠశాల నలుమూలలా కలయవెదికాడు. ఏదో పని ఉన్నవాడిలా గేటు దగ్గరికొచ్చి నిల్చున్నాడు. అరగంట సేపు వేచి చూశాడుగానీ, అనంతమూర్తి పొలకువ మాత్రం కానరావడంలేదు. హతాశుడైపోయి, తిరిగి వెళ్ళి ఆఫీసు రూములో ఎదుట బెంచీపైన కూర్చున్నాడు. మనస్సు సరిగాలేక ఉదయం టిఫినుగూడా సరిగ్గా చేయలేదేమో, సీతాపతి కడుపులో కొక్కులు త్రవ్వుతున్నాయి. నిస్సహాయకరమైన ఆ దురవస్థలో సీతాపతి కళ్ళల్లోనుంచీ దుఃఖం తొంగిచూచింది. స్కూలు జవానుచేత అరడజను అరటిపళ్ళు తెప్పించుకుని, ఇన్ని మంచినీళ్ళతో సహా వాటిని ఉపాహారంగా స్వీకరించి అతడు మధ్యాహ్న భోజనం ముగించాడు. రెండుకు ప్రారంభమైన చివరి పరీక్ష నాలుగు గంటలకే ఆఖరైపోయింది. ఆ చివర క్షణాన అనంతమూర్తికోసం అన్వేషణ కొనసాగిస్తున్న సీతాపతి చూపుల్ని టెస్టుట్యూబులో పెట్టి పరీక్ష చేస్తే, వాటిలో సగానికిపైగా ఉన్మాద ఛాయలు పొడగట్టేవి. అనంతమూర్తి తనపై యిలాంటి దారుణమైన ప్రతీకారాన్ని తీసుకోగలడనుకోలేదు సీతాపతి! మానవుల్లో ఇంతగా స్వార్థపరత్వం దాగివుందని అతడు భావించి ఎరుగడు. అమ్మో, ఎంత తీయగా మాట్లాడాడు అనంతమూర్తి! ఆపద్బాంధవుడి పాత్రకు శక్తివంచన లేకుండా న్యాయం చేకూర్చాడు. కానీ అంతలో మేకప్ చెదిరిపోగా అసలు బండారం బయటపడిపోయింది. అతడి చేతిలో తనొక ఉపకరణంగా మెలగగలడని ఆశింపగలిగినంతవరకూ అతడు తనకు రక్షణ నిచ్చాడు. ఆ ఆశ అడియాస అయిన మరుక్షణంనుంచీ తనను శిక్షకు గురి చేసేశాడు. ఓయీ అనంతమూర్తీ! నువ్వు స్నేహితుడివి గాదు. గోముఖ వ్యాఘ్రానివి నువ్వు!

తోడి మానవులపట్ల విశ్వాసాల్నీ సీతాపతి మొదలంట తెగగోసేశాడు. భగవంతుడి దయను అంతిమ శరణ్యంగా స్వీకరించాడు. తెగువతో రోడ్డుపైకి వచ్చేశాడు. సందు గొందుల్లోపడి పది నిమిషాల్లో అనంతవ1ూర్తి యిల్లు చేరుకున్నాడు.

ఇంటిలోపల ఏ మూలనుంచిగానీ అలికిడి వినరావడంలేదు.

గదిలో వంకీకి తగిలించిన చేతి సంచీ తీసుకుని హాల్లోకి వచ్చాడు సీతాపతి.

"అదేమిటండీ మేష్టారూ! కాఫీ అయినా తీసుకోకుండా వెళ్ళిపోతారా?" కాళ్ళకు చుట్టుకున్న తీగలా అడ్డుతగిలింది హేమ. ఆమె తలపైకెత్తి సీతాపతి ముఖంలోకి

చూడటంలేదు. నిరాదరణకు పాత్రురాలైన ముగ్ధనాయికలా చిన్నబోయిన వదనంతో నేలవైపు చూస్తోంది.

"చూడు హేమా! మానవుడన్న తరువాత ఓ నియమానికి అంటి పెట్టుకోక తప్పదు. నాలోని దౌర్బల్యం అదే! కఠినంగా ప్రవర్తించి నీ మనసుకు నొప్పి కలిగించాను. నిజం చెప్పు హేమా! నీకు నాపైన కోపంగా ఉంది కదూ!"

హేమ కళ్ళల్లో కన్నీళ్లు గిర్రున తిరుగుతున్నాయి. "మీ పైన కోపగించుకోడానికి నేనెవర్ని మేష్టారూ?" హేమ కంఠం గూడా గాద్గదికమైపోతోంది.

సీతాపతి హృదయం ద్రవించిపోయింది. ఇంతగా ఆ లేత మనసును వ్యాకులపరచిన తర్వాత తనపైన కోపగించుకునే హక్కును హేమకు ప్రసాదించకపోవడం అన్యాయమని గూడా అనిపించింది.

"సెలవిప్పిస్తే వెళ్లొస్తాను హేమా!" అన్నాడు సీతాపతి.

"వెళ్ళి రండి మేష్టారూ!" అంది హేమ. అంతటితో ఆగిపోకుండా వీధి గుమ్మందాకా వెన్నంటి వచ్చింది. "ఓ అయిదు నిమిషాలు ఆగలేరా మేష్టారూ! అక్కయ్య కొళాయి దగ్గరికి వెళ్ళింది. వచ్చాక చెప్పి వెళ్ళగూడదూ?"

"పరవాలేదులే హేమా! రాగానే, వెళ్ళిపోయానని చెప్పు..."

సీతాపతి నడవడంలేదు. పరతెంచి పోతున్నాడు. వీధుల్లో విద్యార్థుల కలకలం, సందు మొగలోనుంచీ 'అగ్గిరాముడూ!' అన్న కేక, సిమెంటు రోడ్డుపైన బూట్ల టక టకలు - యిన్నింటికీ తోడు సీతాపతి మనసులో గూడు కట్టుకొన్న భయం. అన్నీ ఒకటిగా కలిసి అతణ్ణి ముందుకు తరుముతున్నాయి.

ఈ గగ్గోలుతో కలిసి ఉన్నట్టుండి ఓ పిలుపుగూడా వినిపించింది-

"మేష్టారు! ఆగండి మేష్టారూ!"

సీతాపతి వెనుతిరిగి చూచాడు. పిలుస్తున్న వ్యక్తి మరొకడూ, మరొకడూ కాదు. సాక్షాత్తుగా ఆ చురకత్తి మీసాల సాయిబుల కుర్రవాడు!

సీతాపతి ఒళ్ళంతటా ముచ్చెమటలు పోసేశాయి. గుండె ఆగిపోయినంత పనైంది. అతనీసారి పరుగే లంకించుకున్నాడు.

వెంబడిస్తున్న సాయిబుల కుర్రాడేమయ్యాడో సీతాపతికి తెలియదు. అయిదు నిమిషాలు గడిచీ గడవకముందే అతడు బస్సుస్టాండులో ఉన్నాడు. సమయానికి ఓ బస్సు కదలడానికి సిద్ధంగా ఉంది. కాయాన్ని ఖాళీగా ఉన్న ఫ్రంటు సీటులోకి చేరవేసి సీతాపతి చుట్టూరా కలయజూడసాగాడు.

ఒకటి రెండు నిమిషాలు నిరపాయంగా గడిచిపోయాయి. మూడో క్షణాన రోడ్డుపైనుంచి బస్సు స్టాండులోకి వస్తున్న జన సమూహంలో సీతాపతి కంటికి మళ్ళీ అపాయం దృగ్గోచరమైంది. అవే చురకత్తి మీసాలు! అదే నొక్కుల క్రాపింగు! వాడే వీడు! వచ్చేస్తున్నాడు...

సీతాపతి చేతలుడిగి శిలా విగ్రహమై పోయాడు.

ఇచ్చవచ్చినంత సేపు సీతాపతితో దాగుడుమూతలాడుతున్న అపాయం చిట్టచివరకు అతని ఎదుటకు రానేవచ్చింది. వచ్చిన అపాయం పల్లెత్తి పలకరిస్తోంది-

"నమస్కారమండి మేష్టారూ!"

సీతాపతి మనోవీధిలో నాధూరాం గాడ్సే ప్రత్యక్షమవుతున్నాడు.

"తోడుగా ఉండి మిమ్మల్ని బస్సు ఎక్కించమన్నారు..."

"య్యె... య్యెవరు?'

"అనంతం మేష్టరుగారు..."

సీతాపతి తన చెవుల్ని తానే నమ్మలేకపోయాడు.

"ఈ చీటీగూడా ఇమ్మన్నారు..."

సీతాపతి చీటీ అందుకున్నాడు.

"ప్రియమైన సీతాపతీ!

"వూళ్ళో మా నాన్నగారికి జబ్బుగా ఉందని మనిషి వచ్చాడు. నీతో చెప్పి వెళ్దామని స్కూలుకు వస్తూండగా మధ్యలో ఈ కుర్రాడు కనిపించాడు. పహిల్వానులాంటి ఈ కుర్రాడిని నీకు కాపుదలగా నియమిస్తున్నాను. వూరికి వెళ్ళగానే జాబు వ్రాస్తావుగదూ..."

"ఉదయం ఏదో చిన్న పొరబాటు జరిగిపోయింది మేష్టారూ..." కుర్రాడు మళ్ళీ ప్రారంభించాడు.

ఒక్కపెట్టున సీటుపైన నిటారుగా కూర్చోగలిగాడు సీతాపతి. "ఇదిగో అబ్బాయ్! పొరపాట్లు మానవులకు సహజం. నువ్వు నిర్భయంగా ఇంటికి వెళ్ళిపోవచ్చు. నేనెప్పుడో కాగితాన్ని చించి గాలికి వదిలేశాను..."

బస్సు కదిలింది.

కదిలిన బస్సుతోపాటు సీతాపతి ఆలోచనలు గూడా కదిలాయి. తొందరపడి అనంతమూర్తి అంతర్ధానాన్ని అపార్థం చేసుకున్నందుకు సీతాపతి కించపడిపోయాడు. పడిపోతూ తన పర్సనల్ రిజిష్టరులో యిదివరకే నమోదు చేసుకున్న అంశాలపైన ఎర్రగీటు వేసి, అప్పటికప్పుడే కొత్త వివరాలను గుర్తించి ఉంచుకున్నాడు. అనంతమూర్తి అమృత హృదయుడు. అతడి ఇల్లాలు ఉత్తమ గృహిణి. హేమ తన హృదయంలో ప్రేమదీపాలు వెలిగించిన లేమ! చివరకు చురకత్తి మీసాల సాయిబుల కుర్రవాడుగూడా వినయ విధేయతలు గలిగిన బుద్ధిమంతుడు. ఏమిటో అనుకున్నాడు గానీ రామన్నపేట చాలా మంచివూరు...

రామన్నపేటను వెనక్కు నెట్టుకుంటూ బస్సు ముందుకు పరుగిడుతోంది.

❖ ఆంధ్రపత్రిక – డిసెంబర్, 1968. ❖